

Memo

Datum : 13 september 2017

Aan : AB Regio

Van : Ambtelijk kernteam

Onderwerp : Stand van zaken nieuw schadeprotocol

Op 31 maart jl. is het oude schadeprotocol stopgezet en op dit moment werkt de NCG in samenspraak met het Rijk, maatschappelijke organisaties en regionale overheden aan het opstellen van een nieuw schadeprotocol. Hierover vindt ook consultatie met NAM plaats. Schadegevallen na 31 maart worden volgens het nieuwe protocol beoordeeld. Het opnemen van schades is opgestart, zodat de werkvoorraad schademeldingen afneemt.

De regionale partijen zijn sinds 23 mei jl. in gesprek met de NCG over het schadeprotocol. Daarbij ligt de eis vanuit de regio op tafel dat een nieuw systeem van schadeafhandeling moet voldoen aan vier pijlers: verantwoordelijke Staat, menselijke maat, rechtvaardige schadebepaling en onafhankelijkheid.

De pijler van 'verantwoordelijke Staat' is op dit moment misschien wel de grootste uitdaging. De regio wil dat op het punt waar de wettelijke aansprakelijkheid van NAM ophoudt, de Staat deze verantwoordelijkheid aanvult tot het niveau dat nodig is zodat gedupeerden in alle redelijkheid verder kunnen met hun leven. Er is veel schade waarbij niet eenvoudig een direct verband kan worden aangetoond tussen de schade en de gaswinning, maar die zónder de gaswinning redelijkerwijs niet was ontstaan. Wanneer er een vermoeden is dat de schade te maken heeft met de gaswinning dan dient de causaliteit ruim te worden toegepast en moet er zo snel mogelijk, in alle redelijkheid een oplossing komen voor bewoners die niet om deze situatie gevraagd hebben. Daarbij moet gedacht worden aan kosten die ontstaan doordat procedures heel erg lang duren, doordat huizen onverkoopbaar blijken of doordat mensen in steeds diepere problemen terecht komen vanwege privéomstandigheden. Om de hele discussie over de causaliteit niet ten laste van de bewoner te laten komen is het van belang dat de Rijksoverheid de schade ruimhartig vergoedt. Het Rijk rekent achter de schermen vervolgens met NAM af waarbij het zo kan zijn dat bepaalde schade niet (volledig) kan worden verhaald op NAM. Dat risico moet bij de Rijksoverheid liggen, zij moet garant staan. Dat is ook niet meer dan billijk. Want door de gaswinning op grote schaal toe te staan, met onvoldoende oog voor de veiligheid van inwoners heeft het Rijk de Groningers onrecht aangedaan.

Dit standpunt sluit goed aan bij het standpunt dat de juridische commissie Hammerstein heeft ingenomen in het concept juridisch advies dat door ons op vrijdag 8 september jl. is ontvangen. De commissie stelt dat de tot nu toe door NAM en CVW gehanteerde technische benadering ertoe leidt dat het risico grotendeels wordt afgewenteld op degene die schade hebben gemeld. De Staat zou er vanuit haar zorgplicht voor moeten zorgen dat claims snel, adequaat en op de minst kostbare wijze worden afgehandeld. Daaraan verbonden kosten mogen niet ten laste van de benadeelde komen.

Wat betreft de commissie moeten de kosten voor het herstel van schades tot €5.000,- ten laste komen van NAM en de Staat samen. Voor wat betreft hogere schades moet de arbiter op basis van het wettelijk bewijsvermoeden een juridische uitspraak doen.

Of de Staat over gaat tot het instellen van een dergelijk schadefonds is een vraag die naar wij veronderstellen op de formatietafel ligt. Wij hebben het schadefonds nadrukkelijk naar voren gebracht bij de onderhandelende partijen.

Omdat de formatieonderhandelingen nog gaande zijn, is er nu nog geen duidelijkheid vanuit de Rijksoverheid of zij instemmen met de vier pijlers waaraan een nieuw schadeafhandelingssysteem moet voldoen. Wat de regio wil ligt zeer helder op tafel, het is nu wachten op de duidelijke antwoorden van het Rijk.

Ondertussen wil de NCG graag door met de uitwerking van het schadeprotocol. Vanuit de regio is de voorwaarde gesteld dat alleen verder overleg kan plaatsvinden als de NCG het eindplaatje inclusief de verantwoordelijke Staat verder uitwerkt.